

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor în anulare declarate de către petiționara Furs Oxana, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 mai 2021,

Termenul examinării cauzei:

Instanța de recurs în anulare de la 22.06.2021 până la 13.10.2021.

C O N S T A T Ă :

1. Prin încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul, sediul Central din 10 noiembrie 2020, s-a admis plângerea depusă de petiționara Furs Oxana în ordinea art. 313 Cod de procedură penală.

S-a anulat ordonanța procurorului în Procuratura raionului Cahul din 30.09.2020 privind clasarea cauzei penale și a procesului penal nr.2019150103, pornită pe faptul bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (l) Cod penal- vătămarea intenționat gravă a integrității corporale sau a sănătății, pe faptul cauzării leziunilor corporale grave lui Furs Oxana, în temeiul art. 275 pct. 3) Cod de procedură penală, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

S-a anulat ordonanța adjunctului-interimar al procurorului șef al Procuraturii raionului Cahul din 09 .10.2020 prin care a fost respinsă ca nefondată plângerea părții vătămate Furs Oxana, referitoare la anularea ordonanței de clasare a cauzei penale nr.2019150103 din 30.09.2020, adoptată de procurorul în procuratura raionului Cahul, fiind dispusă reluarea urmăririi penale pe cauza penală nr.2019150103.

S-a obligat procurorul să lichideze încălcările depistate și redată în conținutul încheierii și, respectiv, să examineze materialele cauzei și în dependență de circumstanțele stabilite în urma acțiunilor procesuale efectuate, să adopte o hotărâre în condițiile legii.

2. Încheierea primei instanțe a fost atacată cu recurs de către petiționara Furs Oxana prin care a solicitat casarea încheierii, cu obligarea procurorului să dispună efectuarea unei expertize independente în afara orașului Cahul, totodată obligarea de a respecta termenul de desfășurare a anchetei.

În susținerea recursului a indicat că, concluziile judecătorului de instrucție sunt nejustificate, deoarece expertiza a fost petrecută de același expert și nu corespunde dispozițiilor pct.61 din regulamentul nr. 199 din 27.06.2003 de apreciere medico-legală a gravității vătămării corporale (cu ulterioarele modificări din 08.06.2011) desfigurarea feței se califică ca vătămare corporală gravă, ulterior desfigurărilor de pe față învinuita/parte vătămată a efectuat o operație cosmetică cu laserul, prin urmare vătămarea este una considerabilă și poate fi încadrată în baza art. 151 Cod penal. Faptul că au avut loc astfel de acțiuni se confirmă prin declarațiile martorilor asupra cărora instanța nu s-a expus.

Recurenta a menționat că judecătorul de instrucție nu s-a expus asupra stării sale psihice care a fost confirmată de medicul Pitei V. și nu s-a expus asupra declarațiilor martorilor invocați de recurentă, a căror declarații formează o legătură causală între faptul desfigurării feței și boala sa psihică (confirmată de medicul Pitei V.) Circumstanțe ce se regăsesc la art. 151 Cod penal, prin urmare nu este o contravenție, ci o infracțiune.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 mai 2021, a fost respins ca nefondat recursul ordinar declarat de către petiționara Furs Oxana.

3.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de recurs ordinar constatat că instanța de fond a făcut o analiză minuțioasă a materialelor cauzei, le-a dat o apreciere cuvenită și corect a ajuns la concluzia că plângerea petiționarei urmează a fi admisă, cu dispunerea anulării ordonanței din 30.09.2020 privind clasarea cauzei penale și a procesului penal nr.2019150103, pornită pe faptul bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal și ordonanței procurorului ierarhic superior din 09.10.2020. Reluarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2019150103 și obligarea procurorului să lichideze încălcările depistate și redate în conținutul încheierii.

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii judecătorului de instrucție, instanța de recurs ordinar a conchis că concluzia instanței de fond este una legală, motivată și întemeiată. Această constatare este dedusă din următoarele considerente, și anume:

Potrivit materialelor cauzei, s-a stabilit că la data de 25.08.2017 în registrul nr. I al IP Cahul sub nr.854 (nr.20171500854), a fost înregistrat procesul-verbal de autosesizare a reprezentantului organului de urmărire penală al SUP a IP Cahul, în baza plângerii numitei Furs Oxana care solicită atragerea la răspundere pe Tcacenco Tatiana, Efimenco Lidia și Silion Veaceslav, pe faptul că la data de 03.08.2013 au ademenit-o în domiciliul lor amplasat înXXXXX, și i-au cauzat leziuni corporale. Loviturile i-au fost aplicate cu un obiect de sticlă care i-au desfigurat fața, motiv pentru care a fost nevoită să facă mai multe proceduri chirurgicale și cosmetologice.

Conform raportului de expertiză nr. 183/d din 13.10.2014 la Furs Oxana s-a constat plăgi tăiate a feței, care condiționează o dereglare a sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare corporală ușoară.

Prin încheierea instanței de judecată din 05.02.2018, a fost anulată ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din 30.11.2018 și ordonanța procurorului ierarhic

superior din 21.12.2018 pe procesul penal nr. 20171500854, cu obligarea procurorului să lichideze încălcările depistate ale drepturilor și libertăților omului. fiind necesară dispunerea unei expertize medico-legale pentru aprecierea gravității leziunilor corporale provocate lui Furs Oxana.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Cahul din 15.02.2019, a fost dispusă pornirea urmăririi penale cu privire la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, în cadrul urmăririi penale a fost audiată partea vătămată Furs Oxana, inclusiv martorii Tcacenco T., Silion V., Efimenco L., Utchina S., Pitei V., Arghir T. Totodată, pentru stabilirea gradului leziunilor corporale la Furs O., prin ordonanța din 17.06.2020, a fost dispusă efectuarea expertizei medico-legale.

Conform concluziei Raportului de expertiză judiciară nr.202011 P0369 din 29.07.2020, la examinarea lui Furs Oxana, anul nașterii XXXXX s-a constatat: plăgi tăiate pe față din stânga, produse la acțiunea traumatică cu obiectului tăietor, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare ușoară.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Cahul din 30.09.2020, s-a dispus, clasarea cauzei penale și a procesului penal nr.2019150103, pornită pe faptul bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal- vătămarea intenționat gravă a integrității corporale sau a sănătății, pe faptul cauzării leziunilor corporale grave Oxanei Furs, în temeiul art. 275 pct. 3) din Codul de procedură penală, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Soluția procurorului se explică prin lipsa elementelor constitutive ale elementelor infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal respectiv, deoarece în cadrul urmăririi penale, n-au fost acumulate date obiective ce ar demonstra faptul că acțiunile întreprinse de către Tcacenco Tatiana, Efimenco Lidia și Silion Veaceslav, în privința părții vătămate Oxana Furs, întrunesc latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal.

Dat fiind faptul că pentru a califica respectivele acțiuni potrivit indicilor calificativi ai infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, este imperativ ca aceste acțiuni să fie exprimate prin vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății. adică acțiuni sau inacțiuni de natură fizico-mecanică, care au adus o atingere sănătății unei alte persoane, atingere exprimată în dereglarea gravă a integrității anatomice a organelor sau țesuturilor corpului victimei, ori funcțiilor acestora.

Însă, potrivit raportului de expertiză medico - legală nr. 183 D din dala de 13 octombrie 2014, s-a constatat că în rezultatul cercetării medico - legale a documentelor medicale prezentate pe numele Furs Oxana XXXXX s-a stabilit: plăgi tăiate a feței, posibil formate la acțiunea traumatică cu obiect(e) tăietor(oare) indicat în circumstanțe, care condiționează o dereglare a sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare corporală ușoară, fapt confirmat și prin raportul de expertiză judiciară nr. 202011 P0369 din data de

29 iulie 2020, prin care vătămarea lui Furs Oxana se califică ca fiind un ușoară. Cicatrici vechi pe față din stânga se consideră ca desfigurare ireparabilă a feței.

Apresiasi declarațiile martorilor audiați pe marginea cazului investigat, în coroborare cu alte mijloace materiale de probă, instanța de judecată a constatat cu certitudine că acțiunile Tcacenco Tatiane (care a declarat că pentru a se apăra de Furs Oxana a lovit-o cu un borcan de sticlă în regiunea capului), nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, așa cum s-a constatat indubitabil lipsa urmărilor prejudiciabile la partea vătămată Oxana Furs, exprimate prin vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.

Prin urmare probele examinate nu confirmă că părții vătămate Oxana Furs, i-ar fi fost cauzate leziuni corporale grave, indicând că acțiunile lui Tcacenco Tatiana urmează a fi încadrate în baza prevederilor art. 78 alin. (2) Cod contravențional, conform indicilor calificativi „*vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale care a provocat o dereglare de scurtă durată a sănătății*” . Iar, ținând cont de prevederile art. 30 alin. (2) Cod contravențional, răspunderea contravențională a cet. Tcacenco Tatiana, urmează a fi încetată în legătură cu expirarea termenului general de prescripție a răspunderii contravenționale.

În ceea ce privește alegațiile părții vătămate Furs Oxana, precum că în urma acțiunilor lui Tcacenco Tatiana ultima a rămas cu o parte a feței mutilată și ireparabilă sunt supuse criticilor, așa cum nu s-a constatat că mutilarea unei părți a feței părții vătămate a avut loc anume de pe urma lovirii de către Tcacenco Tatiana, cu borcanul de sticlă, deoarece conform raportului de expertiză judiciară nr. 202011P0369 din data de 29 iulie 2020, prin care s-a constatat că cicatricile pe față din stânga a părții vătămate Oxana Furs, sânt de origine veche.

Nefiind de acord cu ordonanța emisă, petiționara Furs Oxana a contestat-o la procurorul ierarhic superior, iar prin ordonanța procurorului-șef al Procuraturii raionului Cahul din 09.10.2020 a fost respinsă ca fiind nefondată plângerea lui Furs O., privind anularea ordonanței de clasare a cauzei penale nr.2019150103 din 30.09.2020, emisă de procuror în Procuratura raionului Cahul.

În dezacord cu ordonanțele procurorilor, petiționara Furs Oxana le-a contestat judecătorului de instrucție în ordinea art. 313 Cod de procedură penală.

Analizând ordonanțele contestate, judecătorul de instrucție a statuat existența unor concluzii contradictorii a părții dispozitive cu partea motivată a ordonanței din 30.09.2020.

Astfel, în pofida faptului că procurorul în Procuratura raionului Cahul în ordonanța din 30.09.2020 a constatat că acțiunile lui Tcacenco Tatiana urmează a fi încadrate în baza art. 78 alin. (2) din Codul contravențional, menționează că răspunderea contravențională a cet. Tcacenco Tatiana, cauza se încetează în legătură cu expirarea termenului general de prescripție a răspunderii contravenționale prevăzut la art. 30 alin. (2) Cod contravențional.

Prin urmare ordonanța procurorului este contradictorie în contextul în care, procurorul, constatând în partea motivată a ordonanței, prezența în acțiunile lui Tcacenco Tatiana a elementelor constitutive a contravenției prevăzute de art. 78 alin. (2) din Codul contravențional, a neglijat propria constatare și a indicat în partea dispozitivă a ordonanței drept motiv al clasării cauzei penale și a procesului penal nr.2019150103, pornită pe faptul bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal- vătămarea intenționat gravă a integrității corporale sau a sănătății, pe faptul cauzării leziunilor corporale grave lui Furs Oxana, în temeiul art. 275 pct. 3) Cod de procedură penală, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, fără a indica că Tcacenco Tatiana, a comis contravenția prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional.

Lipsa mențiunii în partea dispozitivă a ordonanței referitor la prezența în acțiunile lui Tcacenco Tatiana a elementelor constitutive a contravenției prevăzute de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, atestă că procurorul pripit a conchis asupra încetării investigației, or scopul unei cercetări este realizarea eficacității aplicării legii, care apără persoana- de careva acțiuni ilegale, în caz contrar omisiunile admise de către procuror în cercetarea cazului, diminuează probabilitatea constatării adevărului în cazul cercetat, drept urmare poate forma concluzii că cercetarea petrecută nu corespunde nivelului necesar de eficacitate.

În lumina celor statuate procurorul constatând că acțiunile lui Tcacenco Tatiana nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, urma să indice faptul că acțiunile lui Tcacenco Tatiana întrunesc semnele calificative a contravenției prevăzute de art. 78 Cod contravențional, circumstanța în cauză atestă prezența viciului fundamental, care instituie necesitatea anulării ordonanței din 30.09.2020.

Prin prisma normei enunțate, judecătorul de instrucție justificat a statuat că procurorul nu s-a expus asupra răspunderii contravenționale în contextul comiterii acesteia de către Tcacenco Tatiana, în temeiul art. 441 alin. (1) lit. f) Cod contravențional, încetarea procesul contravențional pornit, în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere contravențională.

Ținând cont de carențele admise, judecătorul de instrucție a statuat și nulitatea ordonanței procurorului ierarhic superior, or, procurorul ierarhic superior urma să verifice plângerea petiționarului în contextul caracterului complet și obiectiv al constatărilor făcute pe marginea cauzei deplânse, fapt ce contravine prevederilor art. 19 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO.

Cu referire la solicitarea recurentei privind obligarea procurorului în vederea efectuării expertizei judiciare independente în afara orașului Cahul, instanța de recurs ordinar a conchis că recurenta este în drept să înainteze un asemenea demers în cadrul urmăririi penale, prin urmare numirea și efectuarea unei expertize judiciare nu ține de competența judecătorului de instrucție.

Astfel, față de lucrul judecat de prima instanță, instanța de recurs ordinar a constatat că prima instanța de fond a dat o motivare amplă și temeinică a hotărârii pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a circumstanțelor cazului, examinarea plângerii enunțate fiind în conformitate cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

4. Decizia instanței de recurs ordinar este atacată cu recursuri în anulare de către petiționara Furs Oxana, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia din motiv că instanța nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de recurs.

În susținerea celor solicitate, recurenta indică argumente similare invocate în cererea de recurs ordinar.

Mai mult decât atât, recurenta susține dezacordul cu aprecierea probelor de către instanța de recurs, considerând decizia pronunțată ca fiind una ilegală.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor în anulare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu dispozițiile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise **doar la judecarea cauzei**, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, Colegiul penal remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că recursurile în anulare declarate împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 mai 2021, adoptată în ordinea reglementată de art. 449 alin. (1), pct. 1), lit.

a), 417-418, 313 Cod de procedură penală, prin care a fost examinat recursul ordinar declarat împotriva încheierii primei instanțe, sunt inadmisibile, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, Colegiul penal decide în privința inadmisibilității recursurilor înaintate, din motiv că nu îndeplinesc cerințele de conținut.

6. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 456 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor în anulare declarate de către petiționara Furs Oxana, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 mai 2021, din motiv că nu îndeplinesc cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **19 noiembrie 2021**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana